

Deel 1.1 Krystian Sowa (Kapel voor Europa) : Welkom

Goeie dag iedereen, bonjour, good afternoon, welkom ook aan zij die digitaal verbonden zijn met de Europakapel, hier in de Europese wijk van Brussel.

In deze multiculturele en oecumenische ruimte, die niet enkel een plaats van gebed en viering is maar ook een plaats van bezinning en delen. Iemand heeft het ooit mooi uitgedrukt, dat gebed zonder actie steriel blijft, maar dat actie zonder gebed de kans loopt om blind te zijn. Daarom proberen we hier in deze Kapel beide dimensies samen te brengen.

En we bevinden ons op de vooravond van het feest voor Europa. Wij zullen bidden voor Europa en voor de Europese projecten. Wij zullen ook onze beste ervaringen delen om elkaar onderling te bezielen, opdat Europa broederlijker wordt, spiritueler geworteld en zich meer inzet voor het algemeen welzijn.

Wij zijn verenigd met de partners van het netwerk Samen voor Europa. De naam spreekt voor zich. Dank u wel, Samen voor Europa, voor dit initiatief en voor de coördinatie van deze ontmoetingen. Ik geef nu het woord aan François om ons het vervolg voor te stellen, ik wens u veel plezier in onze verdere tocht samen.

François Delooz (Sant'Egidio) : Inleiding

Een van de grondleggers van de Europese Unie, Konrad Adenauer zei: “De eenheid van Europa was de droom van enkelen, zij is de hoop geworden van velen en vandaag is ze noodzakelijk geworden voor allen. “

Ter gelegenheid van de Dag voor Europa op 9 mei, heeft het Belgisch Comité van het internationale netwerk Samen voor Europa, het belang willen onderstrepen van die eenheid op deze dag.

In België verenigt Samen voor Europa gemeenschappen en bewegingen van christenleken, Nederlandstalige en Franstalige, wat op zich reeds een verzoenende eenheid is. Geconfronteerd met de corona pandemie die Europa en de ganse wereld sedert reeds meer dan een jaar treft, is onze maatschappij zeer verdeeld, zelfs tussen jongeren en ouderen, rijken en armen – de ontwikkelingslanden uit het Zuiden worden zo sterk vergeten in de toegang tot de vaccins -, tussen de verschillende beroepen, tussen de leden van de

Europese Unie en Groot-Brittannië, tussen Europe en de Verenigde Staten van Amerika.

Elkeen heeft de neiging om het laken naar zich toe te trekken. Nochtans zei Robert Schumann op 9 mei 1950 in zijn verklaring: “De wereldvrede kan niet behouden blijven zonder creatieve inspanningen die in overeenstemming zijn met de gevaren die haar bedreigen.” Meer dan zeventig jaren later blijft deze vaststelling dezelfde. Het is enkel door ons te verenigen dat we het hoofd zullen kunnen bieden aan de uitdagingen van onze wereld: de strijd tegen het coronavirus natuurlijk, de migraties, de bescherming van ons aarde, de vrede in de vele gebieden zoals in Syrië, in Jemen, in Libië, in het noorden van Mozambique of dichterbij ons, in Oekraïne. Voor de christenen is het zoeken naar eenheid essentieel, zoals Jezus het vraagt: “Opdat allen één zijn.” Daarom zullen tijdens onze bijeenkomsten online verschillende dimensies van de eenheid en van verzoening beklemtoond worden.

Onder onze genodigden zal Monseigneur Delville, bisschop van Luik, het thema bekijken in het licht van de encycliek Fratelli Tutti van paus Franciscus.

Mevrouw Cindy Franssen, Europees parlamentslid zal enkele sleutelementen onderlijnen om meer broederlijkheid en solidariteit aan te wakkeren.

U zult tevens verschillende video's zien met initiatieven van bewegingen, leden van Samen voor Europa, over het gezin, de opvoeding, de solidariteit en de plaats van de ouderen in de maatschappij. Het geheel afgewisseld met zangen van jonge muzikanten verbonden aan het klooster Sint Anthony in Brussel.

De bijeenkomst zal eindigen met een gebedsmoment vanuit deze Europakapel in Brussel, omdat wij overtuigd zijn dat de eenheid en de verzoening afhangt van elkeen van ons. En het is hierover dat we willen getuigen doorheen deze bijeenkomst. Dit is tevens een uitnodiging aan elk van jullie die nu met ons meevolgen. Laten wij dan, om deze bijeenkomst te beginnen, de Heilige Geest aanroepen.

Annick Beuten (Charismatische Vernieuwing FR) :

Kom, Heilige Geest! Deze dag willen wij U echt ter beschikking staan. Wij willen deze genade onthalen, juist zoals de apostelen haar ontvingen op de dag van Pinksteren. Wij leven in een tijd van pandemie, met zowat dezelfde gevoelens

als de apostelen, net na de dood van Christus. Zij zijn opstandig, leven in angst, schrik, vol vrees.

En U, Heilige Geest, komt de deuren openen, de plaats vervullen. En U geeft hen een nieuwe vreugde, U zendt hen. De deuren gaan open, er waait een nieuwe wind. Er is nieuwe creativiteit.

Wij vragen U dat deze nieuwe creativiteit over heel Europa uitwaait, dat ze de mannen en vrouwen van goede wil komt raken. Dat ook zij geraakt worden en vervuld van dit verlangen en de bezorgdheid de mens weer in het midden te plaatsen. Dat de Europese landen ook denken aan de armste werelddelen. Dat we op zoek gaan om samen te leven waarvoor we geroepen zijn.

Heilige Geest, onze Heer, wij zegenen U omdat U ons wil gebruiken. En geef aan elke politieke verantwoordelijke geen vrees te hebben voor het Evangelie, voor de Christus. Want al deze Europese landen en de wereld hebben de gunst van het Evangelie, en de Christus.

Daarom, open je om de Heilige Geest te onthalen en laat je overstromen door deze vernieuwing die Hij alleen kan brengen. Laten we mannen en vrouwen zijn die werkelijk geëngageerd zijn in dienst van de wereld.

Keren we ons tot de H. Geest met dit lied en nodigen we Hem uit om te komen : "Geest van God, adem van leven".

1.2 François Delooz (Sant'Egidio):

Voor dit eerste deel van de bijeenkomst over het thema "Eenheid en Verzoening", georganiseerd door het Belgische comité van Samen voor Europa, hebben we het genoegen te luisteren naar Monseigneur Jean-Pierre Delville, de bisschop van Luik, die over dit thema gaat spreken vanuit de encycliek Fratelli Tutti van paus Franciscus.

Monseigneur Delville zal ons toespreken vanuit Luik, omdat het vanwege gezondheidsmaatregelen niet mogelijk is in grote groepen bijeen te komen. Monseigneur Delville, dank u voor het accepteren van deze uitnodiging en ik geef u het woord.

Bisschop Delville:

Dankuwel, François. Het is voor mij een vreugde om mij te kunnen verdiepen in de encycliek van paus Franciscus, Fratelli Tutti, over dit thema van eenheid en verzoening. De paus bracht deze encycliek uit op 5 oktober 2020, en je zou kunnen zeggen dat hij de koe bij de horens vat in deze kwestie van eenheid en verzoening, want hij heeft het onmiddellijk over verzoening tussen moslims en christenen. En hij gebruikt daarvoor deze fundamentele historische referentie, namelijk de ontmoeting van Franciscus van Assisi met sultan Malik-el-Kamil in 1219. Jullie weten dat dit een bekende gebeurtenis is in de geschiedenis.

Franciscus ontmoette de sultan een week lang terwijl de christenen en de moslims een strijd uit aan het vechten waren tegen elkaar in Damietta, even buiten Caïro. Voor Franciscus van Assisi was het helemaal niet moeilijk, integendeel, hij werd goed ontvangen door de sultan.

Na een week keerde hij terug naar zijn kamp. Het was een profetisch gebaar. En dat is de reden waarom paus Franciscus de naam Franciscus heeft overgenomen van Franciscus van Assisi. Maar belangrijker is dat hij van Franciscus van Assisi dit initiatief tot dialoog heeft overgenomen om zelf in contact te treden met de grote Imam Ahmad Al-Tayyeb van de universiteit van Caïro, en met deze Imam een verklaring af te leggen over menselijke broederschap op 4 februari 2019, dus op de 800ste verjaardag van de ontmoeting van Franciscus van Assisi met de sultan.

Deze verklaring staat bekend als de Verklaring van Abu Dhabi. En het is dus met de herinnering aan deze gebeurtenis dat paus Franciscus aan zijn encycliek Fratelli Tutti begint, waarin hij de nadruk legt op de rol die religies spelen bij de verzoening in de mensheid.

Men zou kunnen zeggen dat de encycliek van de paus is opgebouwd volgens het model: antithese, these, synthese. Antithese is dat wat verdeelt, dat wat zich verzet tegen de eenheid. These is wat de paus voorstelt voor de eenheid. En synthese is wat de paus ontwikkelt op verschillende gebieden om dit aspect van universeel broederschap toe te passen.

Dus laten we beginnen met antithese.

De antithese ziet de paus bijvoorbeeld in conflicten, oorlogen die soms worden beschouwd als uitgestorven, achterhaald, maar die weer opblaaien. Ik denk dat de paus denkt aan Soedan, Zuid-Soedan, bijvoorbeeld. En dan hebben we de conflicten die maar blijven aanhouden. Of het nu in Syrië is, in Jemen, of in Libië, of in nog andere landen van wereld, soms op een minder zichtbare manier. Het gaat hier dus over lokale conflicten, maar die helaas erg lang blijven duren. En hij voegt eraan toe: "De politiek irriteert vaak omdat zij geen oplossingen biedt voor problemen van onrechtvaardigheid, voor problemen van oorlog.

Er zijn," zegt hij, "delen van de mensheid die lijken te worden opgeofferd." De paus denkt in het bijzonder aan hen die te lijden hebben onder droogte als gevolg van de klimaatverandering, en aan anderen die hierdoor net te lijden hebben onder overstromingen als gevolg van het stijgende water en daardoor een deel van hun bezittingen verliezen.

Er zijn mensen die lijken te worden opgeofferd in onze wereld. Er zijn ook, zei hij, ouderen die vaak in de eenzaamheid belanden. En de paus denkt aan de pandemie waarin wij leven en aan al het lijden van de ouderen, vooral in de rusthuizen. De paus wijst erop dat veel mensen in onze wereld nog steeds geen toegang hebben tot elektriciteit en dat dit eigenlijk moet worden gezien als een teken van armoede en marginalisering.

Hij toont ook aan dat wie overvloedig consumeert, oververzadigd wordt, soms ook oververzadigd van connecties en op dezelfde manier de smaak voor broederschap verliest door weg te zinken in een ietwat narcistisch individualisme.

De paus laat ook zien hoeveel migranten in de wereld lijden onder het feit dat zij geen contact kunnen hebben met hun familie, geen behoorlijke baan kunnen krijgen en gedwongen zijn ver van huis te leven. Dit zijn enkele aspecten van deze antithese, van wat verdeeldheid in de wereld schept.

De Paus komt dan tot zijn these. Zijn these is dat wij sociale vriendschap nodig hebben om deze problemen van verdeeldheid tegen te gaan en universele broederschap op te bouwen. "Sociale vriendschap", zegt de paus, "is een vriendschap die verder gaat dan het zuiver affectieve of sentimentele aspect dat gewoonlijk aan vriendschap wordt toegeschreven, en die verschillen, de vooroordelen, de dingen die ons scheiden, overstijgt.

Sociale vriendschap is een vrijwillige vriendschap. Het is een stap die we vrijwillig zetten in de richting van de ander. Het is een vriendschap die verschillen die kunnen scheiden, overstijgt. Uiteraard leidt dit soort vriendschap tot solidariteit.

Het leidt ook tot een zoektocht naar het algemeen welzijn. De vijand daarvan is het individualisme, dat de paus het moeilijkste virus noemt om in deze tijd te verslaan. En wat virussen betreft, weten we ondertussen waar het om gaat. De paus deze COVID-19 pandemie bovendien juist een uitdaging om dat universele broederschap te bereiken dat hij in deze encycliek voorstelt. Dat is dus het kernpunt van deze encycliek, wat ik de these van de paus noem: deze dimensie van sociale vriendschap.

Laten we tot de synthese komen. De synthese is de ontwikkeling van deze sociale vriendschap in allerlei domeinen zoals de paus die ziet. Het is ook, in zekere zin, de concrete toepassing van deze sociale vriendschap op het terrein. Het eerste domein, volgens de paus, is juist de wereld van de migranten.

Hij is zich ervan bewust dat migratie een universeel verschijnsel is.

Er zijn ook talloze migraties binnen landen, maar het zijn niettemin migraties, met dezelfde problemen van ontheemding, met dezelfde problemen van isolement. Daarom is het belangrijk de migrant te verwelkomen, te ontdekken wat hij of zij kan bijdragen aan een cultuur, aan het land waar hij of zij aankomt. En hij creëert, op een bepaalde manier, deze sociale vriendschap, over de verschillen van cultuur of ras heen.

Een tweede domein dat de paus onder de aandacht brengt, is dat van de politiek. Hij benadrukt dat ware politiek in dienst moet staan van het algemeen welzijn. Vaak echter wekt de politiek de indruk ten dienste te staan van hen die haar voor hun eigen belang bedrijven. De paus dringt echter aan op de waarde van een politiek die in dienst staat van het algemeen welzijn en van het volk. Voor de paus is het volk een levende entiteit. Het is een bevolking die verenigd is door culturele banden, door gemeenschapsbanden, en het is belangrijk om ook te werken met deze volksgewetens die ingaan tegen een zuiver individualistische of ultraliberale visie. Een derde domein is de cultuur.

De paus vindt het belangrijk om dit gevoel van eenheid en sociale vriendschap in de cultuur te ontwikkelen. Cultuur is een plaats waar we elkaar leren ontmoeten. Het is een plaats waar we een dialoog aangaan met allerlei

uiteenlopende culturele materialen, of het nu gaat om muziek, schilderkunst, dans, traditionele kunsten of vernieuwende kunsten.

Het is altijd een creativiteit die ten dienste wordt gesteld van een ontmoeting, van een evolutie, en dus van een sociale vriendschap.

Vervolgens nodigt de paus ons uit om deze sociale vriendschap op te bouwen aan de hand van vrede tussen de volkeren. Hij toont aan dat op vele plaatsen in de wereld gewerkt wordt aan vrede, aan het helen van de wonden van het verleden, aan verzoening tussen bevolkingsgroepen.

Daarom moeten wij het werk van vredestichters in de wereld waarderen en moeten wij processen hebben die ontmoetingen mogelijk maken.

We moeten ons ook op de een of andere manier vormen voor deze ontmoeting, vrede willen en stappen zetten in de richting van vrede.

De paus toont ook aan dat milieubeheer belangrijk is om een situatie van vrede in de wereld te creëren en dat anderzijds de rol van de Verenigde Naties essentieel is in onze wereld, om een universeel bestuur in te stellen, om internationale normen te vinden op onze aarde.

En tenslotte, het laatste domein waarop de paus de nadruk legt wat betreft verzoening en eenheid in de wereld, zijn de godsdiensten zelf. Godsdiensten, door hun geloof in één God, dringen er ook op aan dat wij allen zonen en dochters van God zijn, en dus broeders en zusters van elkaar.

Juist daardoor is de godsdienst een factor van ontmoeting, een factor van broederlijke dynamiek, een factor ook van een levensideaal dat de mensheid in staat stelt niet te stagneren en een ware reis te maken naar deze universele verzoening.

De paus besluit met de woorden: "Ieder van ons is geroepen een vredestichter te zijn die verenigt in plaats van verdeelt, die haat opzij zet in plaats van haar aan te wakkeren". Dank u voor het luisteren.

Fabienne Gorza (Charismatische Vernieuwing):

Monseigneur Delville, een vraag. Een vraag die misschien veel te groot en complex is, maar die ons zelf ook in vraag stelt. Een vraag die u ook bezig

houdt en die ons oproept om een levens lange durende waakzaamheid aan de dag te leggen. Een vraag in verband met enkele paragrafen geschreven door paus Franciscus. (zie de paragrafen 33, 66, 232).

In de loop van deze maanden van pandemie hebben we een dringend verlangen naar boven zien komen en tevens ook een reële hoop op een diepgaande verandering en die het "zoals het voorheen was" weigert. En dit was merkbaar door heen berichten, open brieven, manifesten, blanco kaarten. Die reacties waren allemaal zeer interessant en geïnspireerd door diezelfde vraag waar we vandaag doorheen gaan.

Terzelfdertijd demonstreren en creëren al deze initiatieven voorstellen en - zoals paus Franciscus het schrijft- roepen ze op tot een "her-bedenken" van onze manier van leven, ons werk, onze relaties, de organisatie van onze samenlevingen en de zin van ons bestaan. Het is waar dat die cruciale vraag aanstuwt tot een radicale transformatie van de neoliberale, transnationale markteconomie. Een markt economie waarvan de veelvormige strategieën altijd in de richting gaan van: winstgevendheid, concurrentie, winst, hyperconsumptie, toe-eigening van goederen. En niet gaan in de richting van de bevordering van het algemeen welzijn, in de bevordering van het recht van eenieder om in respect en waardigheid te leven.

Deze bevordering van het algemeen welzijn kan alleen maar tot stand komen door een gezamenlijke, genereuze, intelligente en open visie, die door een zo groot mogelijk aantal mensen wordt gedeeld en gedragen. Samen en verbonden met een vastberaden, moedig engagement op sociaal en politiek vlak.

Dus ja, het is waar op individueel vlak en op zeer lokaal niveau worden initiatieven genomen door verenigingen, platforms, bepaalde bewegingen, seculiere gemeenschappen of denominaties, vooral christelijke, zoals blijkt uit het initiatief "Samen voor Europa".

En in België, op nationaal niveau, en in Europa, op het niveau van de Europese Unie, waar staan we? Waar zijn we? Hoe zien we de toename van dit bewustzijn? Zien we ook bepaalde beslissingen voortkomen uit dit bewustzijn?

Monseigneur Delville:

Fabienne. Hartelijk dank voor deze vraag. Zoals ik al zei, het is een enorme vraag.

Inderdaad, ik denk dat wat we meemaken met de pandemie ons bewust maakt dat de wereld onderling verbonden is, en dat we grote verschillen ervaren tussen hoe het leven nu is en wat we vroeger beleefden. We beseffen dat in de toekomst, het niet alleen een kwestie is het leven opnemen zoals het voor de pandemie was.

Wat me heel sterk opvalt is dat, aan de ene kant, we een grote mate van individualisme in de zin van een bepaald soort eenzaamheid ervaren en dat deze eenzaamheid mensen sterk markeert. Ik zou meteen willen zeggen dat de positieve kant die we daarin ontdekken is dat we het belang ontdekken van samenzijn, juist wanneer we lang van elkaar geïsoleerd zijn. Ik ben getroffen door het feit dat de jongeren die geen les meer krijgen, nu alleen maar een ding willen en dit is terug naar de klas kunnen gaan. Indien je dit drie of vier jaar geleden tegen jonge mensen gezegd zou hebben, zouden ze gezegd hebben ze de klassen beu waren. Nu weten ze wat de waarde van het samen zijn is. Ze weten dat wat vanzelfsprekend, banaal en zelfs saai leek, in feite een grote persoonlijke grote rijkdom is.

Men beseft nu dat verbonden leven in sommige opzichten goed is, maar het frustrerend is in andere opzichten.

Elk van ons die verplicht is vergaderingen bij te wonen via zoom of op een andere internet kanaal, is het een beetje moe aan het worden. We ervaren dat in dit soort vergaderingen er allerlei elementen zijn die niet aanbod komen omdat we er niet in fysiek contact zijn, maar op een digitale afstand. Ik zou dus zeggen dat wij de waarde van nabijheid, de waarde van de aanwezigheid, de waarde van de relatie ontdekken, omdat wij nu van een persoonlijke ontmoeting beroofd zijn.

Dit is een eerste zaak waarvan ik geloof dat we erdoor gevoed kunnen worden voor de toekomst.

Het is een beetje zoals onze grootouders die tegen ons zeiden dat we de oorlog niet kenden. Met andere woorden, je weet niet hoe het is om van je vrijheid beroofd te zijn en je weet niet daardoor hoe je je vrijheid vandaag moet waarderen. Maar we zullen nu wel kunnen zeggen dat we de pandemie hebben doorstaan. Dat wat we meemaakten een beetje zoals de oorlog

doorstaan was. Dus, ik hoop dat we iets uit de pandemie gaan leren betreffende de waarde van verbondenheid en broederschap.

Ten tweede op een iets meer Europese niveau, wat valt me op? Primo dat elke staat onafhankelijk handelt: Frankrijk kiest wit, Duitsland neemt zwart, België verkiest rood, Nederland beslist voor blauw als indicatie voor grote covid besmetting. Er is dus, zo u wilt, een manier om indirect de lokale nationale instellingen en hun werkelijke impact te herontdekken, maar ook het gebrek aan coördinatie. Dus wat is er uiteindelijk van geworden?

Wel dat er, althans voor het vaccin, op Europees niveau de landen zich op de een of andere manier verenigd hebben en er een gemeenschappelijke oriëntatie kwam. En onmiddellijk daardoor heeft Europa een statuut bereikt van scheidsrechter bereikt om niet alleen tevreden te zijn dat ieder land op zijn manier de pandemie aanpakt, maar wel dat er een gezamenlijke aanpak komt om de pandemie te beheersen.

En daarin ontdekken we opnieuw de waarde van solidariteit vertrekkend van houdingen die in het begin individualistisch werden genoemd.

Nu, ik denk dat op internationaal niveau, we nog niet erg ver staan. Het hangt enorm af van de verschillende landen zelf, hoe zij met het grote probleem van deze pandemie omgaan. Ik hoor dat Brazilië in een zeer moeilijke situatie zit. Omgekeerd wordt ons verteld dat in Bhutan iedereen ingeënt is en er praktisch geen gevallen zijn. Dus, afhankelijk van de situatie van het land, zitten we in zeer verschillende posities.

Dit nodigt ons uit om op een nieuwe manier na te denken over onze mondiale verbondenheid. Onze globalisering, die voor het grote publiek vaak een beetje theoretisch was, wordt nu veel concreter.

Iedereen krijgt de ziekte. Dit was een paar jaar geleden nog ondenkbaar. En dus, geloof ik dat dit bewustzijn van universele onderlinge afhankelijkheid ons zal duwen om meer solidair te zijn in een universele reactie tot universele zorg.

François Delooz (Sant'Egidio):

Monseigneur Delville. Een tweede vraag. U vernoemde in uw toespraak allereerst de stap van Sint Franciscus. Hij ging naar Egypte, om de Sultan te ontmoeten en dan vernoemde u de bereidheid van paus Franciscus om een dialoog aan te gaan met de grootimam van de Al-Azhar-universiteit.

We hebben onlangs ook de bereidheid van de paus gezien tijdens zijn reis naar Irak om de dialoog te bevorderen.

Is het echt de verantwoordelijkheid van christenen in het bijzonder als instelling, om dialoog en broederschap te bevorderen. Is dat ook een verantwoordelijkheid voor leken en bewegingen, zoals in dit kader van het "Samen voor Europa" gebeurt?

Monseigneur Delville:

Ja, de vraag over de verantwoordelijkheid van de christenen is een belangrijke vraag. Ik geloof namelijk dat het christelijk geloof, in elk geval in zijn kern, in zijn hart begrepen, ik zeg niet altijd in zijn historische toepassingen, maar het christelijk geloof, in elk geval in zijn kern de dialoog aanmoedigt.

Het christelijk geloof moedigt ook aan tot respect voor de minderbedeelden, respect voor de zwakken en voor de mens in nood, respect voor de persoon die lijdt. Het lijkt me daarom erg belangrijk om te ontdekken dat de aanwezigheid van God in de kleine, in de arme, in de mens die lijdt, ons ook aanmoedigt tot een dimensie van broederlijke vriendschap, van medeleven, en daarom, in die zin, een dimensie, zou ik zeggen, van verzoening en van werken aan vrede in de wereld.

Ik geloof dat het iets is dat vrijwillig moet zijn, dat wil zeggen, dat die christelijke houding niet gewoon aangeboren is of natuurlijk is maar, wel dat die houding geopenbaard en geïnspireerd is.

Het is deze dimensie dus die stuwt om een eerste stap te zetten naar de ander, die anders is ofwel ronduit een vijand lijkt.

Wanneer Jezus zei: "Heb uw vijanden lief". We kennen deze zin, het is een van de meest revolutionaire zinnen van Jezus. Maar het is de meest onnatuurlijke houding in de wereld. Als iemand me iets heeft aangedaan, vind ik dat niet leuk. Ik mag hem niet, dat is alles. Maar Jezus zegt: "Heb hem lief." Dus hoe ga ik dat doen? Hoe ga ik dat in de praktijk brengen? Het is helemaal niet natuurlijk. Maar op hetzelfde moment is die houding drager van kracht. Als

Jezus zegt: "Vergeef, niet zevenmaal, maar zevenenzeventig maal zeven maal" dan is niet natuurlijk, het is niet voor de hand liggend.

Maar tegelijkertijd doorbreekt het de spiraal van geweld, en als er iets is in onze wereld dat tot oorlogen leidt, dan is het wel de spiraal van geweld.

Dat wil zeggen, wraak omdat iemand me dit heeft aangedaan. Dat zien we hier ook nog in België. De herinneringen aan de Tweede Wereldoorlog, met de problemen van collaboratie met de nazi's enzovoort markeert vandaag de dag nog steeds de relaties tussen mensen. Dit vertelt ons hoe sterk het gevoel van wraak is, ook al hebben we dan afgelopen zeventig jaar in een vreedzame samenleving geleefd.

Dit betekent dat Jezus ons in zijn boodschap werkelijk uitnodigt om op een nieuwe manier een stap in de richting van de ander te zetten, een stap van verzoening. En ik geloof dat dit echt een evangelische boodschap is van universele waarde. Ja een toegevoegde waarde die bijzonder belangrijk is in de wereld van vandaag.

Daar hebben Christenen echt iets te zeggen en te doen en te promoten.

----- (inleiding tot het tweede deel van de video)

François Deloos:

Voor dit tweede deel gaan we nu verschillende videostukjes voorstellen met getuigenissen van concrete acties van bewegingen en gemeenschappen. Er volgen enkele presentaties. Deze verschillende videos zullen worden aaneenrijgt met bezinnende liederen van jongeren van de Vernieuwing .